

NÅR 2500 HUSSTANDE REPRÆSENTERER HELE LANDET

Hvert eneste år spørger Danmarks Statistik en del husstande om, hvor mange kroner de bruger på kartofler, ris og alverdens andre produkter i den såkaldte forbrugsundersøgelse. Efter et større arbejde er det nu blevet muligt at dele de 2.500 svar ud på hele landet, og det giver helt nye, interessante muligheder.

Af Henrik Alexandersen

Når en masse danskere hvert år fører til regnskab, hvad de bruger på alt fra ris, æg og sødmælk til cigaretter, øl, tandlæge og husleje, så er det for at afdække de danske husstandes forbrug i den såkaldte forbrugsundersøgelse. Over en treårig periode deltager 2.500 respondenter fordelt ud over hele landet for at give et repræsentativt bud på danskernes forbrug. Nu har Danmarks Statistik undersøgt og kommet med svaret på, hvordan man kan bruge disse 2.500 respondenter til at se på samtlige af landets husstandes forbrug.

- Det store scoop er, at vi har taget de 2.500 husstande og blæst dem op, og

dermed brugt dem til at tildele alle landets 2,5 mio. husstande et forbrug. Det er selvfølgelig ikke gjort tilfældigt, men alle landets husstande er parret med en husstand, som ligner i undersøgelsen, siger chefkonsulent Flemming Petersen, som selv kalder det nogle langhårede statistiske metoder, der ligger til grund for denne opregning.

» ... vi har taget de 2.500 husstande og blæst dem op, og dermed brugt dem til at tildele alle landets 2,5 mio. husstande et forbrug

Ikke almindelig statistik

Det er hans kollega Henrik Bülow, som har stået bag de langhårede, statistiske beregninger, som har klarlagt hvilke faktorer, der spiller ind på husstandenes forbrug.

- Hvis det her var almindelig statistik, hvor vi har 2.500 husstande i forbrugsundersøgelsen og 2,5 mio. husstande

i Danmark, så ville hver eneste gælde for 1.000. Men det giver ingen mening her, for så skulle der være 1.000 ens familier, siger Henrik Bülow, der som tidligere matematiklærer kaster sig ud i kunsten at forklare Danmarks Statistiks avancerede beregninger.

- Vi vil gerne finde ud af, hvad husstandenes fødevarerforbrug er. Der har jeg så fundet ud af, at det afhænger af indkomst: Jo større indkomst du har, desto flere kroner bruger du på fødevarer. Men det afhænger også af antal personer i husstanden og alder, siger Henrik Bülow, som har undersøgt, hvordan forskellige faktorer såsom indkomst, alder og region har indflydelse på forbruget af forbrugsundersøgelsens 14 overordnede grupper, som blandt andet er fødevarer, bolig og biler.

Forbruget af fødevarer afhænger som nævnt af alder, antal personer i husstanden og indkomst, mens beklædning for både mænd og kvinder afhænger af indkomst, men også af om husstanden har bil. Indkomst er den

eneste gennemgående faktor i alle 14 forbrugsgrupper.

Intet med virkeligheden at gøre

Når så man vil finde ud af, hvordan en given families fødevarerforbrug er, går et program i gang med at se, hvem af de 2.500 respondenter, der ligner mest på de tre kriterier indkomst, antal personer i husstanden og alder. Og så tildeles husstanden forbruget fra den,

der ligner mest. Og således gør man med samtlige af landets 2,5 mio. husstande.

- Hvis du nu går ned og kigger på din egen husstand, så vil du blive overrasket. Så kan du pludselig være blevet ryger, have fået nyt komfur og have brugt en masse penge hos tandlægen. Det har altså ikke noget med virkeligheden at gøre, for det er ikke den

virkelige verden, vi har skabt. Det kan vi ikke. Men vi har gjort en masse for at skabe en så virkelighedstro verden som muligt, lyder det fra Henrik Bülow.

Når man så har fundet en husstands forbrug på fødevarer, gentager man øvelsen på vin og så fremdeles, til man har tildelt hver eneste husstand et forbrug på de 14 forbrugsgrupper.

Fortsætter på side 6 ►

FORBRUGSUNDERSØGELSEN

FAKTA #1

Forbrugsundersøgelsen giver et samlet billede af husstandenes forbrug - lige fra tomater og agurker til træsko og lystbåde.

Undersøgelsen er med større eller mindre mellemrum blevet gennemført i mere end hundrede år. Fra og med 1994 blev undersøgelsen omlagt, så den nu gennemføres årligt efter den samme metode og på et sammenligneligt grundlag.

Undersøgelsen indeholder husstandenes samlede økonomi. I princippet redegøres for, hvor hver enkelt

krone kommer fra, og hvad den bliver brugt til.

Hele husstandens økonomi er således med og det giver en unik mulighed for at belyse sammenhængen mellem indkomster, forbrug, skatter og opsparing.

Undersøgelsen er yderst detaljeret. Fx er forbruget i den mest detaljerede opdeling fordelt på ca. 1.300 forskellige typer af forbrug. Indkomsterne kan også opdeles meget detaljeret.

Undersøgelsen er meget velegnet til at analysere det langsigtede forbrug og strukturer i de private husstandes økonomi. Hvis man så samtidig kobler med den lange række af baggrundsoplysninger om husstandene, som Danmarks Statistik ligger inde med, åbnes der op for spændende muligheder for at udarbejde analyser og drage konklusioner om forbrugsmønstrene i Danmark.

Se mere om Forbrugsundersøgelsen her: www.dst.dk/forbrug

Find gratis tal i www.statistikbanken.dk/forbrugsundersogelsen

fortsat fra side 5

- Hvis vi kigger på vin, er det pludselig region, alder og indkomst, som er afgørende for, hvad du bruger på vin. Så finder vi en anden familie, som ligner og tildeler deres forbrug. Hvis regionen betyder noget, så er det en familie fra samme region, vi tildeler forbruget fra. Hvis regionen ikke spil-

ler ind, tager vi den, der ligner mest på landsplan. Når vi så går videre til tobak, finder vi en tredje familie, siger Henrik Bülow.

Derfor kan hver eneste af landets husstande 14 forskellige forbrugsgrupper altså være fundet fra 14 forskellige husstande.

De store tals lov

Denne måde at opregne en stikprøveundersøgelse giver naturligvis nogle usikkerheder i det endelige resultat, og Danmarks Statistik har også haft en mand til at sidde og regne på usikkerheden.

- Den der øvelse med at blæse op fra 2.500 til 2,5 mio. er noget, der giver usikkerhed. Det behøver man ikke være den store matematiker for at regne ud. Men der er det, der hedder de store tals lov. Det vil sige, at når vi blæser det op, så bliver det rigtigt i gennemsnit, men ikke på den enkelte husstand, siger Henrik Bülow.

Når man bestiller en opgave på den nye forbrugsundersøgelse, som kan dække alt fra et lille område i Danmark til hele landet, så fastlægger man sit område på danmarkskortet ud fra kvadratnettet. Kvadratnettet vil sige, at hele Danmark er inddelt i mange kvadrater på 100 x 100 m. Dermed er samtlige af landets husstande så dækket af en celle. Jo mere man zoomer ind på danmarkskortet, desto højere usikkerhed får man.

- Det, vi gør, er, at hver gang vi får en bestillingsopgave, så kører vi den gennem en usikkerhedsberegning, som vores studentermedarbejder laver. Han har lavet en macro, hvor man kan sætte nogle parametre, og så returnerer den med et interval. Så kan vi sige til kunden, at de husstande, der bor her i området, bruger 2.500 kr. om året på sødmælk, men at intervallet er mellem 2.300 og 2.700 kr., altså plus/minus 200 kr. Hvis du går ned på et meget lille geografisk område, vil usikkerheden stige, og så er forbruget

måske mellem 2.000 og 3.000 kr., men hvis du vælger hele Jylland, så får du et ret præcist forbrug, siger Flemming Petersson.

Kan placere virksomheder

I Danmarks Statistiks Kundecenter ser man et stort potentiale for denne nye måde at bruge Forbrugsundersøgelsen på, og Flemming Petersson ser den som et givtigt værktøj, når fx store kæder skal finde placeringer til nye butikker.

» En vis grad af selvbetjening er godt, men der er også nogle gange brug for et menneske at tale med.

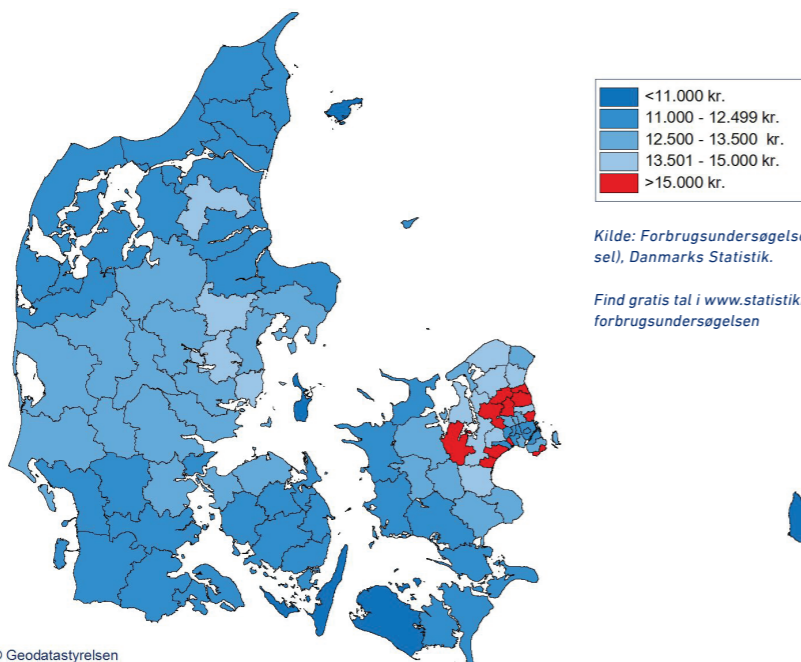
- Det kan være en elektronikkæde, der gerne vil vide noget om en mulig ny butiks opland. Her ved de pludselig noget om oplandets forbrug og forbrugsmønster. Fx hvor mange kroner beboerne bruger på vaskemaskiner og fjernsyn, siger Flemming Petersson.

Udover at bruge forbrugsundersøgelsen alene kan virksomhederne også vælge at få den krydset med data fra Danmarks Statistiks mange øvrige registre, da man i den nye undersøgelse har tildelt hvert enkelt husstand et for-

brug, og her set Flemming Petersson et stort potentiale for virksomheder.

- Ud fra registeroplysningerne kan man se, hvad husstandene tjener her i det udvalgte område, hvilken uddannelse borgerne har, og hvor gamle de er. Elektronikkæden kan fx se, om der er mange i aldersgruppen, hvor man starter i gymnasiet og derfor skal ud og have en bærbart computer eller iPad. Eller hvor mange der snart flytter hjemmefra og derfor i løbet af nogle år skal have et nyt fjernsyn, samtidig med vi ved, hvor mange kroner husstandene i området bruger på disse varegrupper. ■

Så meget brugte husstandene på tøj i 2012

KONTAKT:

Flemming Petersson

Kudcenter
flp@dst.dk
Tlf. 39 17 34 17